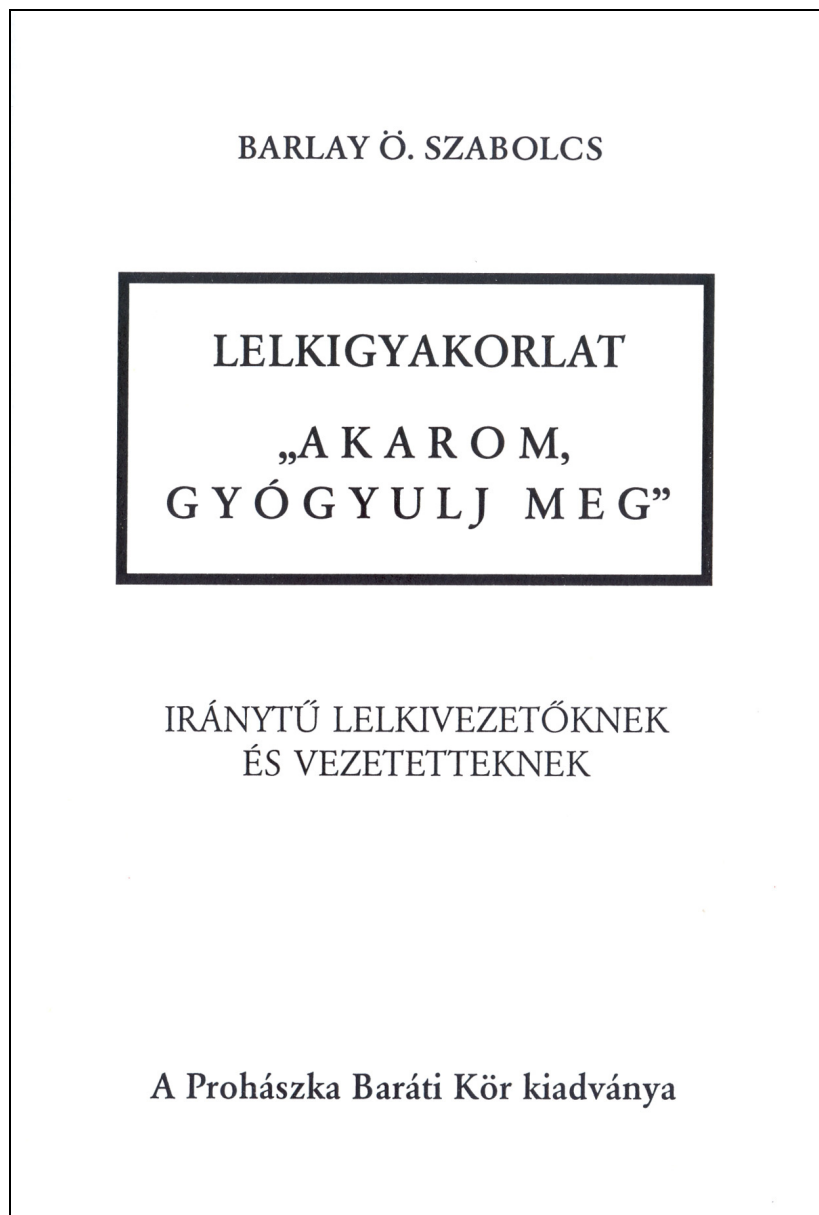

Barlay Ö. Szabolcs

Lelkigyakorlat: „Akarom, gyógyulj meg”

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Barlay Ö. Szabolcs
Lelkigyakorlat: „Akarom, gyógyulj meg”

Iránytű lelkivezetőknek és vezetetteknek

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című füzet elektronikus változata. A füzet 2013-ban jelent meg a Prohászka Baráti Kör kiadványaként, Székesfehérvárott. Az elektronikus változat a szerző engedélyével készült. A könyvet lelkipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más jog a szerzőé.

Ez a lelkigyakorlat folytatása a szerző „Lelkigyakorlat egy sátáni vírus ellen (Iránytű lelkivezetőknek és vezetetteknek)” című munkájának.

Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
„Akarom, gyógyulj meg”	4
Önismeret: Isten-tükör	10
A helyes önismeret nehézségei	10
A legfontosabb lépések az önismerés terén	10
Az önismerés teológiája	11
Példatörténetek.....	13
Nikodémus éjszakája Jézussal	13
„Péter, szeretsz te engem?”	15
Két férfi után két asszony következik: a samariai és Mária Magdolna.....	22
„Adj innom...”	22
„Asszony, miért sírsz?”	24
Befejezés	28

„Akarom, gyógyulj meg”

Papi szolgálatom hetvenedik évében egyre többször kapok a Szentlélektől megvilágosító rálátásokat e megrendítő hívás kincseire. Olyan állapot ez, mint amit az óceánon vitorlázó hajós érez. Ő teljesen tisztában van azzal, hogy öt-hat ezer méter mélységek fölött sodorja a szél, olykor az orkán, de eddig nem az alatta örvénylő mélységekkel foglalkozott, hanem percről percre az életét mentő tettek egymásutánja tartotta fogva agyát, bátorságát. De olykor beáll a szélcsend is, mely lehetővé teszi a mélységek titkainak szemlélését. A kontempláció órái ezek, melyek felejthetlenné teszik az egész vállalkozást: átkelést az óceánon a túlsó partra.

Pál apostol tudta eddig legjobban megfogalmazni azt a tragikus helyzetet, amibe a bűn sodorta az emberiséget, sőt az egész természetet. A rómaiakhoz írt levelében sóvárgásról, vajúdságról ír, hogy így fejezze ki azt az óriási vágyat, amit mindannyian érzünk a teljesebb élet, az igazság, a szentség, a jóság, a szépség birtoklásáért. Merész kifejezések egész sorát gyűjti össze, hogy érzékeltesse a véghelyzetet: léket kapott a hajónk! És ha nem hallja meg Isten a világ S. O. S. jeleit, akkor örvény kiált az örvénynek, és elpusztulunk. Édesanyánk, az Egyház szándékosan olvastatja velünk ezeket a sorokat. Bizonyára azzal a céllal, hogy még drámaibbá fokozza az egyetlen kivezető út megtalálásának szükségességét, a megváltást: *„Magam sem értem, mit teszek, mert nem azt teszem, amit szeretnék (a jót), hanem amit gyűlölök (a rosszat).... Tudom, hogy a jó nem lakik bennem... Mert, akarni ugyan kész volnék, de arra, hogy a jót meg is tegyem, nem vagyok képes. Bár a jót szeretném tenni, a rosszra vagyok kész. A belső ember szerint örömet találok Isten törvényében, de más törvényt tapasztalok tagjaiban, ez küzd értelmem törvénye ellen, és a bűn törvényének rabjává tesz, amely tagjaiban van.”... Valósággal belekiált a világba: „Én szerencsétlen ember! Ki szabadít meg a halálra szánt testtől? Hála legyen Istennek: Jézus Krisztus, a mi Urunk által”* (Róm 7,14–24).

Megváltás nélkül a bűn vírusa egész személyiségünket tönkre teszi. Halálra ítélt betegek vagyunk. A megváltás azt jelenti, hogy Jézus Krisztus életünk megmentője, az egyetlen orvos, aki meg tud menteni minket. Ez a magyarázata annak, hogy amikor apostolait elküldi a világba, elmondja nekik, hogy mit tegyenek: *Hirdessétek, hogy elközelgett az Isten országa, gyógyítsátok meg a betegeket és űzzétek ki a gonosz lelket.* Az utóbbi kettő teljesítése feltétele az elsőnek, az Isten országa létrejöttének.

Hogy mennyire beteg a világ, saját szemünkkel láthatjuk. És itt nemcsak testi betegségről van szó. Szünet nélkül szellemi, erkölcsi járványok törnek ránk. Épp ezért a megváltás folytatódik. *Jézus ama ígérete, hogy „nem hagylak árván benneteket”* azt jelenti, hogy Isteni Orvosunk a világ végéig velünk van, köztünk él, működik. Vigyáz egész életünkre (=egészségünkre), gyógyít.

Írásom épp arról kíván tanúságot tenni, hogy ez a jézusi orvoslás hogyan is történik. Miből tudunk következtetni arra, hogy most is szó szerint kell vennünk, hogy *„amerre csak megy, jót tesz”*... Kihozzák, és eleje teszik a sérülteket, vakokat, bénákat, jellemükben kificamodottakat, gonoszságtól megszállott betegeket, élő roncsokat. Most is kettésével küld minket, akiket apostoloknak nevez. Lelkészek vagyunk, akiket ő tanít meg gyógyítani lelkeket. Kézrátétellel tesz orvossá minket, hogy szentségeivel gyógyítsunk. Rajtunk keresztül folytatódik a megváltás isteni remeklése.

Akik gyakorolják hitüket, jól tudják, hogy az Úr Jézus Pünkösdkor elküldte a Szentlelket, aki állandóan velünk van: *„kérni fogom az Atyát, és más Vigasztalót ad nektek, az Igazság lelkét, aki mindörökké veletek marad”*. Mi volt ezzel a szándéka? Az, hogy mindazt, amit Jézus tett, tanított, a Szentlélek tovább folytassa, kiteljesítse. *„Ő majd megtanít mindenre titeket, és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek”* (Jn 14,26).

Épp az a Szentlélek feladata, hogy elvezesse az apostolokat és bennünket a teljes igazságra (Jn 16,13). A Lélek a folytonosságot jelenti. Jézus mennybemenetelével nem törik meg a megváltás. Az Úr Jézus az Utolsó vacsorán kijelentette, hogy aki hisz benne, ugyanazokat a tetteket fogja végbevenni, amiket ő cselekedett, sőt még nagyobbakat is (Jn 14,12).

Még mielőtt az orvos Jézushoz belépnénk, vessünk egy pillantást azokra az eszközökre – mondhatnám így is – azokra az orvosi titkokra, misztériumokra, melyeket Jézus használ a gyógyításra. Itt most a legnagyobb „csodaeszközökre”, a szentségekre mutatok rá. Ezeket bízta ránk, az apostoli egyház örökösire, és ezek azok, melyekkel nap mint nap gyógyít minket. Felsorolom mindegyiket, ahogy a teológia tanítja: *kereszttség, bérmlás, oltáriszentség, bűnbánat, betegek kenete, egyházi rend, házasság*. Életet adó orgánumok valóságos tárháza. Bár mindegyik szentségnek megvan a maga külön speciális feladatköre, abban mindegyik megegyezik, hogy életünket, személyiségünket élteti, erősíti, isteni, természetfeletti energiákkal látja el.

Ez a lelkigyakorlat a hét közül az egyikkel, a bűnbánat szentségével külön kíván foglalkozni. Ennek az az oka, hogy a kísértésnek, bűnnek viharzónájában élő emberi mivoltunkat ez a szentség van hívva gyógyítani. Olyan speciális segédeszközökkel, gyógyászati műszerekkel van ellátva, melyeknek segítségével isteni orvosunk és ápolói gyógyítani, operálni, fertőtleníteni, infúzióval, transzfúzióval, sőt „szervátültetéssel” is segítségünkre tudnak sietni (mindezt természetesen jelképesen értem).

Mindenképpen fel kell hívni a lelkigyakorlatozók figyelmét, hogy Jézus nem tett különbséget testi vagy lelki betegségben szenvedők között. Különbözik ő olyan korban élt, melyben a fizikai betegségek gyökerét ok és okozat viszonylatában látták. (Ma is beszélünk pszichofizikai állapotokról, a stressz és a rák tragikus összefonódásának letagadhatatlan tényéről). Jézus minden betegnek és minden nyavalyának ismerője, orvoslója és gyógyítója. Lelkigyakorlatunk elsősorban a bűn okozta lelki betegségekről, személyiség romboló krízis állapotokról nyújt tájékoztatást, és ehhez elsősorban magát az életmentő orvost, Jézust, módszerét és stílusát kívánjuk nagyító alá venni. Ebben a megközelítésben pedig a fizikai és a lelki betegségek gyógyítása között nincs különbség.

Ha az eddig elmondottakat világosan látjuk, és végérvényesen magunkévá tesszük, akkor érthetővé válik a következő lépés: vizsgáljuk meg közelebbről: *Kiket és hogyan gyógyított Jézus? Milyen feltételekhez kötötte gyógyításukat?* Mindez azért lényegbevágó, mert nekünk, mostani orvosoknak mindenben őt, a mestert kell követnünk.

Istennek legyen hála, hogy az evangéliumok szinte egyenes adásban közvetítik isteni orvosunk gyógyításait: mintha képernyőn látnánk, irgalmas tekintetét, kezének mozdulatait, hangjának melegségét. Mindegyik evangéliumban találunk részletes leírásokat, de különösen Lukácsot olvassa el az, aki ebben elmélyülni kíván, hiszen ő orvos volt.

Kiket vittek Jézushoz? A korabeli társadalom melyik rétegéhez tartoztak? A válasz: az isteni Orvos nem személyválogató! Ennek értelmében a skála teljes, mert férfi, nő, gyermek, felnőtt, öreg, gazdag, szegény, koldus, saját népéhez tartozó, vagy idegen, hívő vagy pogány egyaránt szerepel a meggyógyított betegek között.

Két feltűnő észrevételről számolnak be a leírások. Az első a beteg oldaláról közelíti meg a gyógyításokat, a másik Jézus kérdéseire vonatkoznak.

Ami az elsőt illeti, Jézus elvárja, hogy a hozzá forduló beteg legyen tisztában betegségével. Nagyon megszívlelendő ez; különösen a mai betegeknek, akik nem akarják elhinni, hogy betegek, – azt pedig még kevésbé, hogy állapotuk súlyos. Hányszor találkozunk a mindennapi életben is olyanokkal, akik hallani sem akarnak arról, hogy mutassák meg

magukat egy orvosnak, szakembernek. Sokan akkor mennek, amikor már nem lehet segíteni rajtuk. A lelki betegek esetében ezek aránya még nagyobb. Náluk nemcsak az a baj, hogy nem ismerik el, hogy betegek, hanem másokat okolnak, pedig ők a kórokozók. Még nehezítik a helyzetet azzal, hogy azt kritizálják a másokban, amit tőle tanultak el a többiek. A helyzet akkor válik tragikussá, ha az illetők vezetők, nevelők, különösen, ha szülők. Ők azok, akiket Jézus farizeusoknak nevez. Róluk mondja: *„Meglátjátok felebarátotok szemében a szálkát, miközben nem veszitek észre szemetekben a gerendát”*.

Az evangéliumi leírásokból egyértelműen kitűnik, hogy mindegyik beteg teljes tudatában van annak, hogy milyen betegségben szenved, és annak is, hogy rajta csak Jézus tud segíteni. A szervi betegségek esetében ez a felismerés minden esetben megtörténik. A lelki sérülések, lappangó, daganatos és a személyiséget szétzúzó-betegségek esetében viszont ijesztő az arány: nem tudják, és legtöbb esetben nem is akarják elfogadni környezetük, de még az orvos diagnózisát vagy felvilágosítását sem. Színvakságnak, avagy teljes lelki vakságnak nevezzük ezt a nem egyszer gyógyíthatatlannak tűnő állapotot.

Ne gondoljuk, hogy Jézus, az isteni orvos nem ismerte ezt a típust. Oly annyira ismerte, hogy gyakran szomorúan, nem egyszer kemény hangon ki is fakadt miattuk. Ő ismerte legjobban őket, hiszen végső fokon ez a fel nem ismerés vitte a Golgotára. Utolsó imáját is értük mondta: *„Atyám, bocsásd meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek”*. Végső fokon a Szentlélek elleni bűnnel állunk szemben, melyről Jézus mondja, hogy erre nincs megbocsátás.. Annyi bizonyos, hogy a lelki sérültekkel is számtalan csodát tett. Mi, mint „kezelő orvosok”, soha nem tudhatjuk, hogy kit mikor gyógyít meg az Úr. A „Jónás, te csak prédikálj, én cselekszem” kijelentés jól mutatja, hogy mi csak eszközök vagyunk a lelkek megmentésének nagy missziójában.

Az észrevételek másik csoportjában azokkal a kérdésekkel foglalkozunk, melyeket Jézus tett fel a hozzá forduló betegeknek.

Az esetek legtöbbszörénél megfigyelhetjük, hogy a betegnek meg kellett fogalmaznia baját, nyomorúságát, még akkor is, amikor napnál világosabb volt, hogy miért kereste fel Jézust, az orvost. Még a vakon születettől is megkérdezte: *„Mit akarsz, hogy cselekedjem veled”*? Épp a beteg válaszából következtethetünk arra, hogy mi volt Jézus szándéka a kérdéssel.. Mindenekelőtt a kapcsolat megteremtése: híd közte és a beteg között. A vak ugyanis –érthető – csak egyetlen szót mondott: *„Hogy lássak”*.

A párbeszéd kezdeményezője legtöbbször Jézus, aki a beteg hitéről is meg akar győződni. *„Hiszed, hogy meg tudlak gyógyítani?”* Hogy mennyire nélkülözhetetlen a Jézusba vetett hit, mutatja, hogy saját hazájában, Názáretben azért nem tudott csodát művelni, mert nem volt elegendő hitük. Ezt szó szerint úgy kell érteni, hogy nem fogadták el Jézus istenségét. Ugyanakkor szemére hányták, hogy miért nem tesz csodákat úgy, mint Kafarnaumban, vagy bárhol, ahol megfordult. Hiszen híre eljutott hozzájuk is. Jézus ugyanúgy gyógyított volna Názáretben is. De épp a lényegben kételkedtek, abban, hogy ő a messiás, az Atya egyszülöttje, felkentje. Ők csak egyet hajtogattak állandóan: *„Nemde, ez az ács fia, aki itt nőtt fel, egy közülünk; hát akkor mivé teszi magát”*. Összegezve az eddigieket: az orvosba vetett hit nélkül nincs gyógyulás. És ez így van Jézus esetében is.

Az evangéliumok számos olyan gyógyításról is beszélnek, melyeknél épp az a csodálatos, hogy a beteg nincs is jelen: szülők, hozzátartozók fordulnak Jézushoz, hogy mentse meg betegüket. Ilyenkor is megkívánja, hogy mondják el neki betegük baját. A legmegrendítőbb ezek közül annak a századosnak az esete, aki nem is zsidó. Egy idegen katona szolgájáról van szó, aki halálos betegen gyötrődik, és kéri Jézust, hogy gyógyítsa meg. Erre az isteni orvos azt feleli, hogy megy és meggyógyítja. A százados annyira megrendül Jézus irgalmas szeretetétől, hogy kifakad lelkéből a meghatódottság, és így válaszol: *„Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mond, és meggyógyul az én szolgám”*. Jézus azzal jutalmazta ezt az alázatot, hogy valóban így gyógyította meg a haldokló katonát:

egyetlen szavával, távol a betegtől, útközben. Mert: „*bizony mondom nektek, nem találtam ekkora hitet egész Izraelben*” (Lk 7,1–10). Kétezer év óta a nap minden órájában a bemutatott szentmiseáldozatban közösen imádkozza el ezt a mondatot a pap.

Ugyancsak így gyógyítja meg rendíthetetlen hite miatt a pogány asszony ördögtől megszállott leányát. Drámai párbeszéd alakul ki a gyógyítást eleinte elutasító Jézus és az asszony között. „*Nekem Izrael fiaihoz van küldetésem, nem oszthatom a kenyeret a kutyáknak.... De bizony, Uram, erősítette az asszony. Hiszen a kiskutyák is esznek az asztal alatt a gyerekek morzsáiból... Mivel ezt mondtad, válaszolta Jézus, menj, az ördög elhagyta leányodat*” (Mk 7,24–30).

Egyértelmű, hogy az isteni Orvos szemében a bizalom, a beléje vetett hit fontosabb, mint az, hogy valaki zsidó-e avagy pogány. Jézus nem egyszer próbára teszi a kérők hitét, és ezzel nekünk is azt üzeni, hogy betegségünket nemcsak be kell ismernünk, hanem minden eszközt meg is kell ragadnunk, hogy Jézus meggyőződhessen belé vetett hitünkről és abszolút bizalmunkról.

A csodás gyógyítások leírásából azt is megfigyelhetjük, hogy Jézus a jelenlévők figyelmét akarta felhívni isteni küldetésére. „*Legalább a tettekre figyeljete!*”. Ezért, ha olykor a beteggel egyedül maradván történt a csodás gyógyulás, akkor azt mondta: „*Most menj, és mutasd meg magad a papoknak.*” Még szembetűnőbb ez a cél a vérző asszony gyógyulásánál. Amikor ugyanis a nagy tömegben a 12 év óta vérzésben szenvedő asszony szerényen és női baja miatt szégyenkezve Jézus háta mögé ment, és csak ruhája szegélyét akarta megérinteni, gondolván, hogy már ez is elég a gyógyuláshoz, akkor Jézus hangosan megkérdezte a tömeget: „*Ki érintett engem?*” Ezt kétszer is megkérdezte, mert azt akarta, hogy erről a csodatettéről is mindenki tudjon, a körülményekről is. A beteg asszony óriási hitét akarta megdicsérni, hiszen csendben, teljesen visszavonultan, még Jézust sem zavarva „csak” érinteni akarta isteni orvosának ruháját. „*Leányom – mondta neki –, hited meggyógyított. Menj békével!*” (Lk 8,43–48).

A testi betegségek gyógyításáról szóló összefoglaló gondolatok után most térjünk be a lelki betegségeket gyógyító isteni Orvos „rendelőjébe”. Mert bár a testi betegségek csodás gyógyításai látványosabbak voltak, de számunkra a lelki roncsok, karakter-sebek gyógyítása még fontosabb, hiszen ránk, „ápolókra” ezt a feladatot bízta isteni Orvosunk.

Feltűnő, hogy Jézus többször kijelenti, hogy a lelki betegségek kórokozója a sátán, a gonosz lélek. Nekünk, modern embereknek idegenül hangzik ez az állítás, de az evangélium egyértelműen bizonyítja, hogy a sátán, mint szellemi lény képes megragadni, megszállni az embert. Ez többféleképpen történhet. Van, amikor ezt a kifejezést olvassuk: „*ördögtől megszállott embert vezettek eléje*”. Részletesen olvashatunk egy ilyen gyógyításról az evangéliumban. A Jordán keleti partvidékén fekvő Gerázán egy férfi futott a sírok felől Jézushoz. A sírboltban lakott és még láncra vereten sem tudták visszatartani. Sokszor megbilincseltek, de a láncokat eltépte és a bilincseket összetörte. Senki se bírta vele. Folyton kiabált, és kövekkel ütötte, verte magát. Amint messziről meglátta Jézust, feléje futott, földre vetette magát előtte, és hangosan így kiáltott: „*Mi bajod velem Jézus, a magasságbeli Istennek fia? Az Istenre kérlek, ne gyötörj!*” Ráparancsolt ugyanis: *Tisztátalan lélek, takarodj ki ebből az emberből!*”

És nemcsak egy ördög szerepel a leírásban, hanem sok: „*Légió a nevem!*” Ennek a drámai párbeszédnek az lett a vége, hogy Jézus a hegyoldalon legelésző kétezer sertésbe üzte őket. A konda megvadult, a hegyoldalról a tóba rohant, és vízbe fulladt (Lk 8,1–20).

A lényegre kell figyelni ennél a gyógyításnál is. A leírtak alapján látnunk kell, hogy a sátán szellemi, túlvilági hatalom, személy, kórokozója számos esetben betegségeinknek. Nagyhatalom, de kénytelen engedelmessé válni Jézus Krisztusnak.

Máskor egy-egy beteggel kapcsolatban mondja Jézus, hogy baja a sátántól van. A felegyenesedni nem tudó, görbe hátú asszony meggyógyításakor Jézus ezekkel a szavakkal válaszol ellenfeleinek: „*Ábrahám leányát nem kellett szombati napon feloldani bilincseiből (meggyógyítani), akit immár 18 éve megkötve tart a sátán?*” (Lk 12,16).

Tudjuk, hogy az áteredő bünt a sátán provokálta, és a testi, lelki betegségek és a halál ennek következménye. Gyökerében tehát minden nyomorúságunk, testi, lelki gyötrődésünk mögött ott van a sátán, hol rejtve, megkísértve minket, hol egészen kézzelfogható módon.

Ugyancsak ehhez a témához tartozik, hogy Jézus a bünt és a betegséget, és ezek gyógyítását nem egyszer szándékosan összefüggésbe hozza. Fizikumot gyógyít, de lelket szabadít fel. És azt is tudomásunkra hozza, hogy mindkettőnek abszolút ura és orvosa. Különösen annak a bénának esetében válik ez egyértelművé, akit a zsúfolásig megtelt házba csak úgy tudtak Jézus elé vinni, hogy felnyitották fejük felett a háztetőt. Nyilvánvaló, hogy azért hozták Jézus elé, hogy meggyógyítsa bénaságából. Ezt várta a mozdulni képtelen férfi is, és ezt várta a jelenlévő több száz ember. Jézus mégsem ezt teszi, hanem feltűnően először bűnei alól oldja fel, amit az Ószövetség könyvei szerint csak Isten tehet meg. Ha ezt most Jézus meg merte tenni, akkor – Istennek téve magát – halálbüntetéssel kell sújtani.

Ennek ő tudatában van, és szándékosan beszél is róla, de úgy, hogy kinyilvánítja abszolút hatalmát: „*Mi könnyebb, ha azt mondom: Bocsánatot nyernek bűneid, vagy ha azt: Kelj fel, és járj. Tudjátok meg tehát, hogy az Emberfiának van hatalma a földön a bűnök megbocsátására.*” Ezzel a bénához fordult: „*Kelj fel, fogd az ágyadat, és menj haza*” (Mt 9,1–7).

E bevezető és fundamentumot biztosító gondolatok után lépünk be a lelki betegségeket, és mindenféle jellem-torzulásokat gyógyító Jézus világába. Útbaigazításként szívleljük meg Prohászka püspök távlatokat nyitó megjegyzését emberi létünk korlátairól.

Igaz ugyan, hogy fel vagyunk szerelve öt érzékszervvel – látás, hallás, szaglás, ízlelés, tapintás –, mindez nem elegendő ahhoz, hogy jól és biztosan el tudjunk igazodni az élet egészében. Hiszen szellemi létünk miatt a fizikai világon túl létező valóságokat is szeretnénk megismerni. Ezért Prohászka hatodik „szervként” a hitet mindenképpen ide sorolja, mert ezzel az Istentől kapott, belénk áradó erénnyel (gratia infusa) el tudunk igazodni a metafizika világában. A hit nélkül magát Jézust sem tudnánk elhelyezni az emberiség, de a magunk történetében sem. Mert ha nem hisszük el Istentől küldött megváltónknak, akkor mesének, hiú ábrándnak minősül mindaz, amit csodás gyógyításairól állítunk.

Mostanában az engem felkereső, istenkereső vagy már hívő fiatalokat (legtöbbjük egyetemista) arra kérem, hogy két kérdésre írásban válaszoljanak: 1. Mi az evangélium legfőbb üzenete? 2. Amikor a szülők, elöljárók valamit kérnek, parancsolnak, kinek engedelmessé válnak? Eddig 90 % úgy nyilatkozott, hogy számára az evangélium a legfőbb eligazodási pont, iránytű. Ha pedig szülő vagy elöljáró kér, követel valamit, azt legtöbbször Jézus miatt teljesíti.

Ezt azért emeltem be ebbe az elmélkedésbe, mert szó szerint igazolja a prohászka megítélését, hogy hit nélkül sehogy, vagy csak tapogatózva, nagyon bizonytalanul tudunk eligazodni az életben. Az alábbiakban mindez nyilvánvalóvá válik.

Amikor Jézus éveken át járta hazáját, Izrael népének országát, azonnal felismerte kinek-kinek testi-lelki állapotát, személyiségének jó, rossz tulajdonságait, karakterének értékeit vagy rossz, ferde kinövéseit. Lényegében az evangélium minden oldala arról szól, hogyan reagál Jézus az emberek – egészségesek, betegek – viselkedésére, megnyilatkozásaira. Legtöbbször nem direkt dicsér vagy korrigál, hanem zseniális példabeszédeket mond el,

amikből legtöbben megértik, hogy mit tart Jézus igaznak, helyesnek, hibásnak, bűnösnek, avagy üldözendőnek. Ezek is beletartoznak gyógyító missziójába. Bárcsak ráeszmélnének szülők, papok, pedagógusok, hogy Jézus mind a mai napig ezzel a módszerrel, ezzel a stílussal, nem pedig a korholással, parancsosztogatással nevel és gyógyít egyeseket és tömegeket: bennünket.

Jézus azért gyógyít, hogy egészségünket helyreállítsa. A magyar megint tökéletesen visszaadja a fogalom lényegét. A szó gyökere ugyanis az e g é s z. Mert aki beteg, az nem teljes, nem egész. Éppen ez a magyarázata annak, hogy a testtel együtt a lelket is meggyógyítja.

Célom a keresztény életszemlélet vázlatának bemutatása. Kezdjük az alapoknál.

Önismeret: Isten-tükör

Mindenekelőtt az önismerés problematikájáról szeretnék néhány gondolatot írni. Magyarán: miért ódzkodunk magunkba nézni?

A helyes önismerés hiányának két oka van. Vagy annyira meg vagyunk elégedve magunkkal, és annyira tökéletesnek hisszük magunkat, hogy ezen semmiképp sem akarunk változtatni. Mert ha reflektorfénybe kerülne énünk, vége lenne az álomvilágnak. (Különb ez a gyökere a torz lelkiismeretnek is). A másik ok épp ennek ellentéte: elkeseredésünket nem akarjuk még jobban elmélyíteni, nehogy magával ragadjon a kétségbeesés örvénye. Félünk attól, hogy javíthatatlanoknak kell minősíteni magunkat. Inkább bekapcsoljuk a tévét, és együtt kacagunk a bohóccal (önmagunkkal).

Miért is olyan nehéz önmagunkkal behatóan foglalkozni? Azt gondolná az ember, hogy ha valami izgalmas, akkor az a saját magunk megismerése, sőt kiismerése. Elvégre ebben rejlik – hasonlathalálva – életünk autójának értéke és egész közlekedési indexe, beleértve teherbírását is. Mennyire kényesek vagyunk, ha autónknál legkisebb hibát, zajt észlelünk, ha nem pontosan és nem jól működik a sebességváltó, nincs jól beállítva a visszatekintő tükör... és sorolhatnánk tapasztalatból a legváratlanabb hibák tucatját.

A helyes önismeret nehézségei

Belső világunk nagyon bonyolult. Két világ van bennünk. Ezek harcolnak és összekavarodnak bennünk. Erről Szent Pál gondolatait a bevezetésben leírtam. János evangélista pedig tökéletes választ ad levelében arra, hogy miben is rejlik a mi legnagyobb bajunk: „*minden, ami a világban van: a test kívánsága, a szemek kívánsága és az élet kevélysége, nem az Atyától származik, hanem a világtól*” (1Jn 2,14). A külső világ birtoklása, minél több reklámozott cikkének megkívánása, birtoklása oly mértékben köti le a figyelmünket, hogy a fizikai világon túli szféra, a láthatatlan metafizika világa nincs hatással ránk. (Szakkifejezéssel élve: nem motiválja érdeklődésünket).

Hét évtizedes pedagógiai működésem alatt csak most, ebben az évben találok olyan fiatalokkal, akik szemembe mondták, hogy hiába adom kezükbe akármelyik könyvemet, vagy akár egy izgalmasnak mondott regényt, nem veszik kezükbe, mert jelszavuk: „*nem olvasok*”. Az önismerés fásztó műveletének hiánya a teljes közönyben, a szellemi nihilizmusban keresendő. Már pedig önismerés elképzelhetetlen hibáink és fogyatékoságaink megismerése és azok kezelésének vágya nélkül.

A legfontosabb lépések az önismerés terén

Meg kell ismernünk, hogy mit kaptunk az Istentől, mit kaptunk szüleinktől, nevelőinktől és melyek tekinthetők saját munkánknak. Különbséget kell tennünk természetes és természetfeletti adományokról. Természetes adományok: képzelőerő, szenvedély, értelem, akarat, képesség a szeretetre: adni és elfogadni. Természetfeletti adományok: ráhangolódás a kegyelemre, a szentségekre, vonzalom valami magasabb hivatás felé.

Ismernünk kell, mi szándékos bennünk, és mi az, ami független a szabad akaratunktól.

Egyik felismerés világít meg egy másikat. Az önismeret leghatalmasabb iskolája a lelkiismeretvizsgálat.

Az embertársainkkal való kapcsolatokban a jellemünknek főbenjáró szerepe van.

Az apostoli munkában hatalmas előny, ha valaki tud alkalmazkodni a másik jelleméhez.

Az önismerés teológiája

Az emberi bölcselkedés, különösen a görög filozófusok – Szokratész, Platon, Arisztotelész- eljutottak a pszichológia legalapvetőbb követelményéhez, az önismeret nélkülözhetetlen voltához. Gnóti se auton=ismerd meg magadat. Nagyszerű eredménye ez az emberi erőfeszítésnek. Az Olimpos légkörében eljutni a primus motor, vagyis az egy Istennek, mint a mindenség első és ős mozgatójának téziséhez, óriási teljesítmény.

A Biblia nem elégszik meg ezzel, és még tovább megy, és tiszteletben tartva az arisztotelészi igazságot, arra is választ ad, hogy mi hajtja a motort. Különösen Jézus Krisztus fogalmazza meg és hirdeti ki, hogy mindennek, még az önismeretnek is van egy ősgyökere, a szeretet. Ez nem azonos az ős-ösztönként velünk született képességünkkel, de még a minden áldozatra kész anyai szeretettel sem, hanem Istentől, az Összeretettől (Primo Amore) kapott szikra, kegyelem, logosz spermatikosz. Szent János így fogalmazza meg a krisztusi embert: „*Aki nem vérből, sem a test indulatából, sem a férfi akaratából, hanem Istenből született*”.

Ennek jegyében válaszolni tudunk létezésünk legégetőbb kérdéseire: mi vagyok? hogy kerültem ide? mi a célja életemnek? A keresztény életszemlélet lényege az, hogy az Isten maga a szeretet, és minden, amit teremt, szeretetből jön létre. Mivel ez a gyökér, az embernek is ebből kell kiindulnia. Ezért fogalmaz így a katekizmus: Az ember Isten képére és hasonlatosságára teremtett lény, és az a feladata, hogy léte, ha nagyon tökéletlenül is, de valamiképp legyen az Isten tükörképe. Tökéletesen igaz *Reményik Sándor* versének címe és tartalma: „*Egy istenarc van eltemetve bennem*”. Hasonlatként mondhatnám így is: tükör van a lelkünkben, melynek az a feladata, hogy az Isten legfőbb tulajdonságait magunkba fogadjuk és kisugározzuk. Ezeket a tulajdonságokat Arisztotelész foglalta össze először, mondván, hogy mindegyik azonos magával az Istennel. Létezés, Igazság, Szentség, Jóság, Szépség.

Ha ezeket magamévá teszem, és igyekszem megvalósítani életemben, akkor teljesítem Istentől kapott küldetésemet. Egyedül Jézus tudta ezt teljes egészében megvalósítani. Ezért mondhatta, hogy aki őt látja, az látja az Atyát, mert „*az Atya és én egy vagyunk*”.

Amit most így röviden összefoglaltam, a Szentírásban megtalálható ugyan, de kinyilatkoztatva és mondatokba foglalva az Újszövetség tartalmazza. Amikor egy írástudó faggatni kezdte Jézust, hogy prófétai mivoltáról meggyőződhesse, ezt kérdezte tőle: Mester, mi a legfőbb parancs? Jézus így válaszolt: „*Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legfőbb, az első parancs. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat. E két parancson függ az egész törvény és a próféták*” (Mt 22,34–40).

Jézus szavaiból világosan láthatjuk, hogy átlagon felül kell Istent szeretnünk. Úgy, ahogy ezt néhány nappal ezelőtt egy 40 éves férfi mondta egyetemes gyónása után: „*Szenvedélyesen szeretem Istent*”. Az tehát édes kevés, ha valaki (ma az ország lakosságának 70 %-a) azt mondja, hogy Istent hiszi (istenhívő). Ezt a sátán is így mondja.

A mindennapi élet oly erővel köti le az embert, hogy ezt a földi gravitációt, földhöz-kötöttséget *csak teljes szívvel, lélekkel és értelmünk kemény erőfeszítésével lehet legyőzni*.

Jézus kijelenti, hogy „teljes elmével” kell Istent szeretni. Ez eleve utalás arra, hogy mindent meg kell tennünk, hogy értelmünk keresse, kutassa, olvassa mindazt, ami megteremti az istenszeretés feltételeit. Korunk embere nem olvassa a Bibliát, nem jár templomba, ahol legalább vasárnaponként hallaná a Jézusról szóló evangéliumokat.

Szeretni és követni az ember csak azt tudja, akit ismer. A huszadik századig népünk Biblia-olvasó volt. Balassi Bálinttól Ady Endréig és Babits Mihályig költőink kívülről tudták a zsoltárokat. Ady Endre halála előtt olyan verseket írt, melyeknek élére odairta, hogy a Biblia melyik könyvét olvassa el az, aki el akar mélyedni versének teljesebb megértésében. Hogyan tudnánk szeretni és tükrözni Istent, ha nem is ismerjük?

A fejezet címében olvasható önismeret lényege tehát abban áll, hogy minél jobban felismerem és megvalósítom Istent-tükröző küldetésemet, annál mélyebben és annál igazabban, valóságosan ismerem magamat.

Eddig az önismeret lényegéről és fundamentumáról volt szó. Az továbbra is központi kérdés marad, hogy a személyiség milyen természetet, szellemi, testi tulajdonságokat örököl. Ezekről a lélektan, a karakterológia tájékoztat immár évezredek óta, Galenustól Erasmuson át Freudig és a legújabb agykutatókig. Ezek a kérdések azonban számunkra csak az alapvető kérdések tisztázása után jöhetnek számításba.

Hasonlattanálva: hogy milyen minőségű egy ablaküveg és milyen keret veszi körül, az másodrendű kérdés. A lényeg az, hogy a Nap megvilágítja-e és az üveg magába szívja-e a fényt, hogy a világosságot, a Nap erejét mi is élvezzük a szobánkban. Tudniillik még az ablaküveget sem vennénk észre, ha nem lenne Nap, és nem ontaná rá sugarait a fényérzékeny ablaküvegre. A tükör mibenlétének taglalása értelmetlen a Nap létezésének és tevékenységének ismerete és birtoklása nélkül.

Ez a magyarázata annak, hogy önmagunkat a maga valóságában és mélységében Isten nélkül képtelenek vagyunk megismerni. Ezzel érintettem a lényeget: *az önismerés alapján véve teológiai kérdés*. Ha önmagunk megismerése az isteni tulajdonságok visszatükrözése, akkor a helyes lelkiismeret úgy jön létre bennünk, hogy a létezés, igazság (törvény), szentség, jóság, szépség normáihoz igazítjuk életünk egészét napokra, órákra bontva. Mivel Isten ezt az egyetlen iránytűt megtestesítve Jézus Krisztusban adta, nyilvánvaló ehhez kell igazítanunk életünket.

Példatörténetek

Ez a fogalom és kifejezés nem teológiai, nem exegetikai műszó. Napokban hallottam egy lelkiéletet élő hívőtől, aki gyakran tapasztalja a gondviselő Isten atyai jóságának naprakész üzenetét. A „példabeszédek” fogalom ismert. Jézus bámulatos hasonlatokkal, analógiákkal igyekezett emberközeli hozni a Mennyei Atya jóságát és irgalmát a Jahve-kultuszban megcsontosodott zsidó nép számára. Az irgalmas szamaritánus, a magvető, a konkoly, a farizeus és a vámos, a tékozló fiú és a többi remeklés nemcsak világirodalmi gyöngyszem, de eltorzult, beteg lelkek gyógyítására szolgáló orvosság, olaj, mirha.

Példabeszédek mellett Jézus számos valós történettel is gyógyítani akarta a beteg lelkeket missziós útjai során. Most ezekből szeretnék néhányat megragadni és elemezni abból a célból, hogy vegyük észre: most is ezt teszi velünk, különösen, ha teljesen ráhagyatkozunk, és engedjük „működésbe lépni” a gondviselést.

Nikodémus éjszakája Jézussal

Ez a történet (Jn 3,1-21) példaértékű mindazoknak, akik valami oknál fogva nem tudják, vagy nem merik nyíltan megvallani Jézust. Éppen ezért titokban, az éj leple alatt keresik vele a találkozást. Ahhoz, hogy valaki idáig eljusson, mindenképpen hallania kellett valamikor Jézusról, sőt annyira felkeltette érdeklődését, hogy személyesen találkozni is akart vele. Nikodémus esetében ez igen nagy bátorságra vall, hiszen a farizeusok vallási, szellemi közösségéhez tartozott, mely a babiloni fogság óta egyre öntörvényűbb gyülekezetté, szektává formálódott. Betű szerint követelték a törvények megtartását, szentesítették a hagyományokat. Ha azt tapasztalták, hogy valaki a törvényeket nem tartja meg, halálra is ítélték. Jézus nyilvános működését szigorúan ellenőrizték, és a legkisebb újítását is törvényszegésnek ítélték. Ennek fényében kell értékelnünk Nikodémus érdeklődését Jézus iránt.

Erényei közül mindenképpen a realitások iránti érzékenységét kell megemlíteni. Első mondata tanúskodik erről: „*Rabbi, mi tudjuk, hogy Istentől jött tanító vagy, mert senki sem tud ilyen csodákat művelni, mint te, ha Isten nincs veled*”. Nikodémus a legjobb oldalról közelíti meg a kérdést. A tényeket vizsgálja, a letagadhatatlan valóságot, mely az ok és az okozat talaján áll. Jézus nem egyszer épp ezzel érvelt ellenük: Leglább a tényeknek higgyetek, a csodáknak, melyeket szemetek láttára cselekedtem. Nikodémus ezzel magyarázza meg, hogy miért keresi fel.

Az okság elvének tiszteletben tartásához viszont alázat kell. Humilitas est veritas. A farizeusok legnagyobb és Jézus részéről a legelviselhetlenebb bűne a gőg, az önteltség, a tényeket is letagadó szellemi vakság volt. Sátáni tulajdonságok ezek, melyeket Jézus igen keményen ostromozott. A farizeusok nem maradtak adósok. Szövetkeztek a főpapokkal, mely végül is Jézus istenségének teljes, végérvényes tagadásába torkollott, és keresztre feszítéséhez vezetett.

Az Úr Jézus azért fogadta el Nikodémus közeledését, mert a természet törvényének legalapvetőbb tételét magáévá tette. Láta az okozatot, és kutatott az ok, az okozó, jelen esetben Isten után. Ez önmagában már akkora érték, mint a fizikai betegnél a felismerés, hogy menthetetlen beteg vagyok, megyek Jézushoz, az egyetlenhez, aki segíteni fog rajtam. Lényegében Nikodémus is ezt tette: Láta a csodákat, hitelesnek minősítette azokat, és elismerte, hogy emberi értelemmel ezeket megmagyarázni nem lehet. Tehát fel akarta keresni azt, aki cselekedte, hogy magyarázatot kapjon. Azt is tudta, hogy erre egyedül Jézus tud válaszolni.

Jézus válasza megdöbbenette Nikodémust, aki ekkor még Istentől küldött tanítót látott benne. „*Tudjuk, hogy Istentől jött tanító vagy*”. Ahhoz, hogy a messiást is megláthassa benne, lelkének látó idegeit meg kellett gyógyítani. Még hozzá úgy, hogy új dimenziót tárt fel előtte, amiről eddig Nikodémus nem tudott. Kétszer születik az ember, egyszer édesanyjától, másodszer a keresztségből és a Szentlélekből. Jézus szavai annyira felzaklatták, hogy belevágott szavaiba. „*Hogyan születhetik valaki, aki már öreg, csak nem térhet vissza anyja méhébe?*”

Tanúi vagyunk egy vakon született istenkereső ember gyógyításának. Mert Nikodémus mindkét szemével lát ugyan, de az istengyermekségnek, a Lélekből született új embernek isteni perspektíváját egyelőre képtelen meglátni. Nem kételkedik Jézus állításában, csak kérdez őszintén, becsületesen. Nem úgy, mint farizeus társai, akik eleve elutasítják mindazt, amit ésszel képtelenek felfogni. Nikodémus kérdez, mert hinni akar. „Hogyan lehetséges ez?” kérdi Jézustól, aki úgy segít rajta, hogy megerősíti hitében, mondván, hogy amit ő állít, azt nem magától mondja: „*Bizony, bizony mondom neked, arról beszélünk, amit tudunk, s arról tanúskodunk, amit láttunk*”. Nikodémusnak észre kellett vennie, hogy nem közönséges tanítóval, rabbival beszél, hanem valakivel, aki magától Istentől tudja mindazt, amit mond.

Hitelesnek tartja azt is, amit Jézus ezután közöl vele. Mert Nikodémust beavatja a megváltó kereszthalálába is. Ezt a Mózes által fára függesztett rézkígyóra emlékezve mondta neki, vagyis beszélt burkoltan a nagypénteki keresztfáról, melyet majd Nikodémus is látni fog, hiszen ott lesz azok között, akik Jézust eltemetik. És hogy beelásson az Isten szándékába, a megváltás lényegét ekkor fogalmazza meg először: „*Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen*”.

Érdemes tovább elemezni Nikodémus történetét, mert korunkban sokan vannak, akik „az éj leple alatt” szeretnek vagy tudnak kapcsolatot teremteni Istennel. Jézus is becsülte őt, és beavatta legnagyobb titkainkba. Nagyon tanulságos éppen ezzel kapcsolatban összehasonlítani Péter apostollal, aki Jézust éveken át hallgatta, mégsem tudott mit kezdeni Jézus szenvedésével, a kereszttel, amiről Jézus többször beszélt apostolainak, éppen azért, hogy felkészítse őket. Ismerjük azt a megrázó jelenetet, amikor szeretetből le akarta beszélni mesterét, sőt „*félrevonta, és ezekkel a szavakkal tett neki szemrehányást: Ments Isten Uram, ilyesmi nem történhetik veled*”. Jézus felháborodott hangú válaszából következtethetünk arra, hogy a kereszthalál Isten megváltói tervének leglényegesebb eleme. Erről lebeszélni őt csak a sátán merné. Ezért szokatlan keménységgel Pétert is annak nevezi: „*Takarodj előlem sátán! Terhemre vagy, mert emberi módon s nem Isten tervei szerint gondolkodol*” (Mt 16,23).

A jelenet annyira emlékezetes maradt a többi apostol számára is, hogy ettől kezdve soha nem hozták elő, annak ellenére, hogy nem értették. „*Rejtve maradt előttük, és nem fogták fel értelmét*” (Lk 9,45). Vajon Nikodémus sem fogta fel? Mivel jártas volt a próféták jövendöléseiben, valószínű nem volt ismeretlen előtte a szenvedő messiás-kép. Míg az újjászületés kérdésében megkérdezte „ez hogy lehetséges?”, a kereszttiszteleténél hallgatott. Ezért nem meglepő, hogy az éjszakai beszélgetés után Nikodémusról csak pozitívan nyilatkozik János evangélista, akinek köszönhető, hogy egyáltalában tudunk valamit róla (Máté, Márk, Lukács nem említik nevét sem). Amikor a főtanács már elhatározta, hogy letartóztatja Jézust, és szolgálai már meg is kapták az elfogatási parancsot, Nikodémus volt az egyetlen, aki közbe mert szólni: „*Elítél-e törvényünk valakit, a nélkül, hogy kihallgatták volna és meggyőződtek volna arról, hogy mit tett?*” (Jn 7,51).

Ilyen előzmények után számomra nem meglepő, hogy Nikodémussal János evangélista találkozott Nagypénteken a Kálvárián. Ott, ahol Pétert, az első apostolt, a sziklát nem találjuk. Itt is összehasonlíthatjuk a két személy karakterét és viselkedését.

A Golgotán a kivégző osztag parancsnoka csak a halál beálltakor engedte a kereszthez azokat, akik Jézus tisztelői voltak. Ezek között találjuk Arimateai Józsefet és Nikodémust, a két titkos tanítványt. József Pilátustól elkérte Jézus testét (Mt 27,58), és amikor a kivérett, lándzsával átdöfött holttestet levették a keresztről, Nikodémus is csatlakozott Józsefhez. A magával hozott 100 font mirha és aloékeverékkel a temetéskor szokásos gyolcsba göngyölték Jézust. (Jn 19,39). Nikodémus ekkor látta át a maga teljes valóságában az első éjszaka hallottakat.

Ez a megrendítő példatörténet rávilágít arra, hogyan gyógyítja meg egy istenkereső ember lelkét, gondolatvilágát, akaratát a mindenkit üdvözíteni akaró Jézus. Ha kell, alkalmazkodik, és éjszaka fogadja. Nem veti szemére, hogy titkon keresi fel őt. Beavatja a megváltás legmélyebb titkaiba. Figyelemmel kíséri életútját. Tud arról, hogy legádázabb ellenségei előtt is védelmébe veszi őt.

A drámát valakinek rendezni kell. Ezeknek a történeteknek „írója” a Gondviselés, főrendezője maga Jézus, aki mindig megjutalmazza darabjainak hőseit. Nikodémus Isten tervei szerint gondolkodott a kereszt-áldozatról. Éppen ezért megadta neki azt a ritka nagy kegyelmet, hogy tanúja lehetett a nagypénteki áldozatbemutatásnak. Ha arra gondolunk, hogy az apostolok élére állított Simon Péter éppen ezen a napon gyengének bizonyult, Nikodémus pedig kiállt Jézus mellett, akkor elgondolkozhatunk, hogy hányféleképpen tud Jézus gyógyítani.

„Péter, szeretsz te engem?”

Az ember azt gondolná, ha Jézus valakit abból a célból választ ki, hogy tanítványainak vezetőjévé tegye, akkor az annyira tökéletes, hogy nincs szüksége gyógyulásra. Hiszen, ha egész egyházát, legféltebb kincsét Simon Jónás fiára bízta, akkor ő bizonyára olyan kvalitásokkal rendelkező férfi, aki mindig, mindenben Isten népének példaképe lesz. Igen, ezt így gondoljuk mi. Abban biztosak lehetünk, hogy személyiségének „alapstruktúrája” valóban kiváló. Hányszor kérdeztem magamban: miért nem atyját, Józsefet, azt a nagyszerű ácsmestert, az Isten akaratát mindig azonnal teljesítő igaz férfit, vagy a vele egykorú acélkarakterű Keresztelő Jánost tette meg első „pápának”?

Nem, ő szándékosan Pétert választotta, hogy évezredekken keresztül csodáljuk meg, mit tud kihozni gyógyító szeretetével egy közönséges, törekeny halászemberből. Jézus, a nagy emberhalász olyan rejtett gyöngyöt talált Péter lelkének kagylójában, melyet csak Isten tud felszínre hozni és közkinccsé tenni.

Ennek a különleges „gyógykezelésnek” egy-egy fázisát próbálom vizsgálgatni és nagy áhítattal elemezni, megjegyezvén, hogy ez épp az apostoli küldetésre való meghívásával valósulhatott meg. Mert az egészen bizonyos, hogy Simon Jónás fiáról egyetlen szót sem jegyeztek volna fel, ha megmarad csak galileai halásznak. Hogy belőle Istenből született új ember, „szikla”, vagyis Petra=Petrus=Péter legyen, ahhoz az kellett, hogy Jézus legszűkebb baráti közösségének tagjává válassza. „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak ki titeket”. De még ez sem lenne elegendő, ha Jézus külön nem tette volna barátjává. „*Már nem nevezlek benneteket szolgálóknak, hanem barátainknak (téged, Péter) mert mindent tudtul adtam nektek*” (Jn 15,15).

Valóságos életdráma tárul szemünk elé, amikor elejétől fogva figyelemmel kísérjük Simon újjászületését (épp azt, amiről Jézus Nikodémusnak beszélt). Új emberré válni, vagyis a logos spermaticus által Istenből születni, mi saját erőnkől képtelenek vagyunk. Ezt csak Isten tudja megtenni. Mert „*ami embernél lehetetlen, Istennél lehetséges*” (Lk 18,27).

Igyekszem legalább tőmondatokban leírni a dráma (példatörténet) egy-egy jelenetét.

1. Keresztelő János tanítványai között találjuk a gazdagabb körökhöz tartozó Zebedeus halász két fiát, Jakabot és Jánost, valamint Simon és András testvérpárt. A négy közül kettő hallgatott a Keresztelőre, és felkeresték a közelben tartózkodó názáreti Jézust: ismerkedjenek meg vele, mert ő a jövő prófétája. Neki, a Keresztelőnek csak az volt a feladata, hogy újjal mutasson rá: *Íme, itt van közöttetek az igazi, a felkent, a messiás.*

A találkozás nem várt sikerrel járt. Egész nap vele voltak. Még a helyet (a Jordán egyik átkelőhelye: Betánia) és az időpontot is feljegyezték: délután négy óra körül (Jn 1,35).

2 Jézus annyira lenyűgözte Andrást, hogy testvéréhez, Simonhoz sietett, és újságolta: *„Megtaláltuk a messiást”*. Jellemző Simonra, aki mindent gyorsan, hirtelen szeretett végrehajtani, azonnal elindult testvérével, és még aznap felkeresték az évszázadok óta várt és megjövendőlt messiást. Most azonban váratlan esemény történt. Amikor ugyanis Jézus rátekintett Simonra, szokatlanul új nevet adott neki. Ezt a Keresztelő nem tette. Ilyenről ugyan hallottak, de azt Jahve tette Abrammal, akit aztán Ábrahámnak kellett nevezni. Saraiból lett Sára, Jákobból Izrael.

Ekkor Jézus még nem mondott többet, és nem magyarázta meg, miért épp Simonnal tette ezt, és miért épp őt nevezte „sziklának”. Erre majd később kerül sor, amikor megkérdezte a tanítványokat, hogy kinek tartják őt. A jelenet ünnepélyes akkordja az volt, amikor Péter a többiek nevében kijelentette, hogy Jézus a megígért messiás. Lényegében azt ismételte meg, amit első találkozásakor is megtudott testvérétől, Andrástól. Ekkor jött el az a pillanat, amikor Jézus az apostoli közösség előtt ünnepélyesen kinyilvánította: Te pedig Péter vagy, azaz...

3. Az evangéliumok csak néhány eseményt rögzítenek. János írja is, hogyha egyenként írnák le, mi mindent mondott és tett Jézus, akkor az egész világ sem tudná befogadni a könyveket, amelyeket írni kellene (Jn 21,25).

Tény, hogy amikor elkezdődött Jézus nyilvános működése, Péter mindig mindenütt jelen van. A kánai menyegzőn megismerhette Jézus édesanyját, Máriát, a rokonságot, a szűkebb és tágabb tanítványi kört. Megdöbbenette, hogy sok száz jelenlevő előtt csendben, szinte titokban csodát tett: a fiatal házасokat megkímélte a szegyénytől és hat negyven literes edényben a vizet borrá változtatta. Ámulva nézte a minap megtalált messiást. És bizonyára nem értett semmit (Jn 2,1–22).

4. A biblikusok, exegéták többsége ma úgy látja, hogy az apostolok együttes életében voltak kritikusabb időszakok. Azt maga Jézus is mondta nem egyszer, hogy nehezen tudja elviselni értetlenségüket: *„Még meddig viseljelek el benneteket?”* – fakadt ki. Különösen akkor következett be egy-egy „mélypont”, amikor Jézus az ószövetségi normák szerint élő apostolok számára nehezen érthető, szokatlan beszédet mondott, vagy olyat tett, amin megütköztek. Bizonyára máskor is előfordult az, amit az Eucharisziával kapcsolatban olvasunk az evangéliumban. Amikor ugyanis Jézus egyértelművé tette, hogy nemcsak jelképesen értette ezt a kijelentését: *„Aki eszi az én testemet és issza az én véretem...”*, hanem valóságként, szó szerint kell azt venni, akkor hallgatóinak nagyobb része ezen megütközött, és elpártoltak tőle. Bizonyára azt mondták magukban: *„Ami sok, az sok. Csak nem akarja saját testét eledelül adni nekünk?”*

Amikor Jézus ezt látta, tanítványaihoz fordult, és ezt kérdezte tőlük: *„Csak nem akartok Ti is elmenni?”* A drámai pillanatokat Péter lelke mélyéből feltörő ősigazság mentette meg: *„Uram, kihez menjünk? Mi hisszük és tudjuk, hogy te vagy Krisztus, az Isten fia”* (Jn 6,68). Az örvény mindent elnyelő forgatagába került szerencsétlen tud csak így felkiáltani: nincs

senki más, csak te, aki megmenthet engem. Az Istennek teremtett ember felismeri, hogy életének értelme, tartalma és célja egyedül Jézus, a Krisztus!

Ezt a megrendítő jelenetet azért emelem ki a Péter-portréban, mert ebben a kijelentésben személyiségének teljes egésze benne van. Ekkor gyógyította meg Jézus Pétert, és így lett a mester legszenvedélyesebb apostola és barátja. Tudjuk, hogy Jézusnak János apostol volt a legkedvesebb apostola (ezt a János evangélium többször hangsúlyozottan le is írja, és bizonyára ezért bízta rá édesanyját is). De én úgy gondolom, hogy a tizenkettő közül Péter szerette legjobban mesterét, szenvedélyesen szerette, csodálta, teljesen rábízta magát, féltette, mint ahogy az ember a legjobb barátját szeretné megmenteni minden szenvedéstől és minden bajtól.

5. A szangvinikus természetű Péter legsebezhetőbb pontja a végletek közti ingadozás volt. Érdemes odafigyelnünk, hogy vajon ebből hogyan gyógyította meg őt az isteni orvos, aki nagyon is jól ismerte Péter karakterét.

Feltűnő, hogy Jézus mennyire becsülte Simon feltétel nélküli odaadottságát. Ezt azzal akarta viszonzni, hogy magával vitte minden olyan alkalommal, amikor rendkívüli csodákat tett. Ilyen esetekben „*magához vette Jakabot és Jánost is*”. Ez bizonyára feltűnt a többieknek is. Nincs most alkalom arra, hogy sorra vegyek mindenegyes kitüntetett eseményt, elég, ha néhányat megemlítek, még hozzá a végletek oldaláról megközelítve.

Péter még élete végén is írásban rögzítve adta tudtul mindenkinek, hogy Jézus két apostollal együtt őt is magával vitte a Tábor hegyére, ahol a Mennyei Atya Mózes és Illés jelenlétében kinyilvánította, hogy kinek is a tanítványai ők. „*Ő az én szeretett fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok*” (Mt 17,6). A jelenet váratlanul érte mind a három apostolt, és ijedtükben valósággal elájultak. Jézusnak kellett őket felébreszteni önkívületi állapotukból. Péter extázisára jellemző, hogy megilletődöttségéből legszívesebben nem ment volna le a hegyről. Sátrakat szeretett volna építeni.

Lukács evangélista azt is feljegyezte, hogy a megdicsőülés ellenére Mózes és Illés beszéltek Jézus szenvedéséről is, amely vár rá Jeruzsálemben. Ezt azért kell hangsúlyozottan megemlítenünk, mert a most következő „ellenpólus” története bepillantást enged a jézusi gyógykezelés stílusába. Péter életében van egy másik kitörölhetetlen emlékű hegy, és ez a Golgota. A Táborhegy a megdicsőülése, a Golgota a minden emberi elképzelést felülmúló kínszenvedése.

Jézus azt igényli követőitől, hogy a szenvedést jelképező keresztet építsék be életszemléletükbe. „*Aki utánam akar jönni, vegye fel keresztjét, s úgy kövessen engem*”. Lukács evangélista ezt egy szóval egészíti ki: „*mindennap*”. Vagyis kereszténynek, Krisztus-követőnek lenni annyit jelent, mint vállalni a mindennapok keresztjét. És ez az, ami mindannyiunknak nehéz, nagyon nehéz. A keresztutat végig járó Jézus szeretete, szenvedélyes szeretete nélkül nem is lehet magunkévá tenni. Épp erről szól Péter története is.

Az evangéliumok tanúsága szerint Jézus már a kezdet kezdetén igyekezett apostolait beavatni a megváltás lényegébe, a szenvedő messiás küldetésébe. Ezért egyre gyakrabban elejtett egy-egy mondatot, mellyel utalt az előtte álló feladatra. Láttuk imént, hogy Nikodémusnak is beszélt erről. Ezekre az egyre gyakoribbá váló utalásokra különösen Péter apostol figyelt fel. Mivel nagyon szerette mesterét, ezért aggódott érte, és szerette volna megkímélni minden szenvedéstől. Ez a féltés ragadtatta el akkor is, amikor „*félrevonta, és ezekkel a szavakkal tett neki szemrehányást: Ments Isten, Uram! Ilyesmi nem történhetik veled*”. Bár Jézus tudta, hogy szeretetből fakadtak ezek a szavak, mégis szokatlan keménységgel reagált. „*De ő elfordult, és így korholta Pétert: Takarodj előlem, sátán. Terhemre vagy, mert emberi módon s nem Isten tervei szerint gondolkozol*” (Mt 16,21–23).

Tudjuk, hogy Jézusnak legnagyobb ellensége a sátán volt. Ha ezzel a névvel bélyegezte meg legközelebbi barátját (lényegét tekintve „az első pápát”), akkor ezzel valóban a

legkeményebb ítéletet mondta ki. De nekünk, késői Krisztus-követőknek jó tudnunk, hogy mi volt az oka eme ítéletnek. Mert ha ezt ismerjük, akkor megdől minden kritika, amit a szenvedéssel kapcsolatban a gondviselő Isten szemére hánynak nap mint nap. Amit írok, nem teória, hanem a valóságok valósága: *a szenvedés gondolata és ténye Isten legbensőbb titkai közé tartozik. Azt felfogni emberi ésszel nem lehet. Azért kergette el maga mellől Péter apostolt, mert megváltói küldetéséről csupán emberi módon gondolkodott, nem pedig Isten tervei szerint.*

De nemcsak Péter, de a többi apostol sem értette, miért beszél Jézus oly gyakran a rá váró kegyetlen szenvedésről. Mivel látták, hallották, hogyan szidta meg Pétert, attól kezdve nem is merték előhozni ezt a témát. És hogy az akkori és a mindenkori Krisztus-követőknek milyen nagy probléma a szenvedés, a kereszt, jól tükrözi az emmauszi tanítványok története. Még húsvét után sem értették, oly annyira, hogy Jézus órákon keresztül magyarázta nekik próféták idézeteivel, hogy nemde „*ezeket kellett elszenvednie a Messiásnak, hogy bemehessen dicsőségébe*” (Lk 24,26).

6. A következő jelenetek az alázatos és bűnbánó Pétert kívánják bemutatni, különös tekintettel arra, hogy milyen módon gyógyította meg Jézus az őt annyira szerető, leghűségesebb barátját. Az ún. főbűnök között is az első helyen szerepel a gőg, önmagunk túlértékelése, a másoktól való függés elleni állandó lázadás. Mindannyian küszködünk ellene, a legnagyobb szentek is. Simon Jónás fia sem kivétel.

Péter kezdettől fogva látta, saját szemével tapasztalta, hogy mestere mindenben felette áll: abszolút úr. Még abban is, ami szakmája volt. Hiába volt Jézus ács, csakhamar rá kellett döbbsennie, hogy a víznek, a halászásnak is mestere. Jézus éppen abban kényszerítette térdre Pétert, amiben úrnak képzelte magát. Azt hitte, hogy fölényben van vele szemben. Ez a pszichológusok mesteri fogása. Ennek lehetünk tanúi egymásután többször is. Egy-egy képet szeretnék diaposzitive bemutatni:

Aki ért a halászathoz, tudja, hogy hálót kivetni, sok halat fogni leginkább hajnalban lehet. Ennek a szakmai parancsnak engedelmessé indul Péter halászni a Galileai tóra társaival együtt. Egész éjjel dolgoztak. Rákényszerítette őket az élet: családjukat el kell tartani. Hiába vetették ki hálójukat szakmájuk íratlan törvényei szerint, egyetlen halat sem fogtak azon éjjel. Jézus mindezt nagyon jól tudta, és ezt a szakmai kudarcot használta fel, hogy Pétert meggyógyítsa és ránevelje a legnehezebb erényre, az alázatra. „*Nem fogtatok semmit? Akkor vessétek ki a hálót, mondta Jézus. Mire ő így válaszolt: Mester, egész éjszaka fáradoztunk, de semmit sem fogtunk. A te szavadra azonban kivetem a hálót...*” Amikor a hálók szakadozni kezdtek a temérdek haltól, Pétert akkora rettegés fogta el, hogy Jézus lábához vetette magát, mint szolga az ura és parancsolója előtt, és e szavakra fakadt: „*Uram, menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok*” (Lk 5,1-11).

– Jó lenne, ha napi kudarcaink közepette, amikor csődöt mond minden tudományunk, és már-már feladni készülünk a további harcot, eszünkbe jutna Péter apostolnak ez az abszolút Jézusba vetett bizalma. Mintha azt mondaná: *hol már ember nem segíthet, a Te erőd nem török meg.* – ...

Bizonyára ez a teljes katarzis kellett ahhoz, hogy Simonból, a közönséges halászból Jézus ember-halászt formáljon, a Megváltó rendelkezésére álljon, és azt tegye vele, amit akar. Ehhez hegyeket megmozgató és orkánokat lecsendesítő hit kell. Ezért újabb próbatételnek vetette alá a vizek sokat próbált mesteremberét. Péter nagyon ismerte a tó vizének minden rejtett titkát, a szelek járását, a vészhelyzeteket. Mindenhez értett, de vízen még nem járt soha!

„Az első kenyérszaporítás után Jézus azt mondta tanítványainak, szálljanak bárkába, menjenek előre a túlsó partra, észak irányába, Betsaidába. Amikor elbúcsúzott tőlük, felment egy hegyre, hogy imádkozzék. Váratlanul akkora vihar tört ki, hogy még ezeket az

edzett halászokat is megrémítette. Sehogy sem tudták megközelíteni a partot, mert ellenszél fújt. Bárkájukat hányták-vetették a hullámok. A negyedik őrsváltás idején, vagyis hajnal három óra körül, egy vízen járó alakot vettek észre. Ijedtségben kiabálni kezdtek: *Kísértet!* De egy pillanat alatt ráébredtek, hogy nem kísértet, hanem Jézus közeledik feléjük. Hangjáról felismerték, mert így kiáltott feléjük: „*Ne féljete! Én vagyok!*” Mire Péter, szokásához híven, meggondolatlanul, hogy meggyőződjék Jézus újabb csodáján, így kiáltott a szélviharban: „*Uram, ha te vagy, parancsold meg, hogy hozzád menjek a vízen*”. *Jöjj – mondta Jézus.*

És most következik a próba. Mert Péter valóban kiszállt bárkájából, és tett egy lépést a vízen, de az erős szél láttára megijedt, merülni kezdett. Tudta, hogy pillanatok alatt vége van és itt csak Jézus segíthet: „*Uram, ments meg*” – kiáltott a könyörögve. Valóban Jézus feléje nyújtott keze mentette meg az életét.

És hogy mindez Péter hitének próbatétele miatt történt, jelzi a történet záróakkordja, Jézus figyelmeztetése: „*Te kicsinyhitű, miért kételkedtél?*” (Mt 14,22–33)

Tűzbe tett kovácsoltvas legyen Péter hite. Jézus nem véletlenül nevezte Simont Péternek, ami sziklát jelent. Szikla szilárd hitre van szükség, mert ő az apostolok vezetője, és a sátán ösztöz alatt tartja őket. Az utolsó vacsorán Péterért külön imádkozott az Úr: „*Simon, Simon, a sátán kikért titeket, de én imádkoztam érted, hogy meg ne fogyatkozzék a te hited, hogy te egykor megtérve megerősítsd testvéreidet*” (Lk 22,32). Az Úr azt akarta, hogy Péternek akkora hite legyen, hogy még a pokol erői se tudjanak erőt venni rajta. Ezért elpusztíthatatlan az egyház.

7 „*Hiszek a szeretet végső győzelmében!*” Prohászka püspök megzenésített himnusza jut eszembe, amikor a kiragadott Péter-történetek végére pontot tennék. Mondhatnám így is: milyen szerető szívvel gyógyítja Jézus a nagy bukásoktól sem mentes apostolának karakterét.

Mert bizony Péter apostol is, mint mindannyian, megmérettetünk, és könnyűnek, nagyon könnyűnek találtatunk. Éppen ezért végtelen hálával tartozunk az evangélistáknak, hogy nem hallgatták el, sőt leplezetlenül leírták még a legnagyobb botrányait is.

Mert Péterrel valami szörnyű, elképzelhetetlen és minden emberi számítást felülmúló tragédia történt, még hozzá Jézus földi életének utolsó napján, Nagypéntek hajnalán, amikor a kakasok kukorékolni kezdenek. Az előző napi vacsoránál, az utolsóánál, mindenki érezte, hogy Jézus búcsúzik, mert valami történni fog. De az apostolok nem tudhatták előre, hogy mi. Annyira nem, hogy az áruló Júdásról is azt gondolták, hogy Jézus megbízta valamivel, és ezért távozott a teremből. Jézus tett célzásokat, sőt éppen Péternek előre megmondta, hogy még azon az éjjel meg fogja tagadni őt, de nem értették meg sem Júdás árulásának, sem Péter tagadásának proféciáját. Ezért hajtotta fejét Jézus szívére János, kit annyira szeretett a Mester.

A vacsora végén Jézus útnak indult velük az Olajfák hegyére zsoldárokat imádkozva. Rettenetes volt ez a holdvilágos éjszaka. Maga Jézus is remegni kezdett. Kérte is Pétert és a másik két tanítványt, hogy jöjjenek, és imádkozzanak vele együtt. Még erre sem voltak képesek, annyira elcsigázottak voltak...

Péternél kard volt, és amikor Jézust a kivezényelt katonák megkötözték, Péter még harcias volt. Neki is ment az egyik katonának. Néhány perc múlva azonban rá kellett döbbsennie, hogy a különítmény valóban letartóztatta, és magával hurcolta mesterét. A tanítványok pillanatok alatt fejvesztve elmenekültek. Hogy félelmüknek mennyire megvolt az oka, mutatja az, hogy le akarták tartóztatni azt a fiatal embert is, akin csak egy lepel volt. És amikor azt megragadták, ügyesen kilépett alóla, és meztelenül elrohant a sötét éjszakában. (Mk 14,52)

Órákra volt szükség, mire az apostolok mindegyike felmérte a valós helyzetet. Eddig ugyanis Jézust hiába akarták letartóztatni, mindig kibújt ellenségeinek keze közül. Most kezdték megérteni, hogy ez az az „óra”, amiről Jézus mindig beszélt.

Péter, úgyszólván, mint hűséges barát, úgy is, mint az apostolok vezetője, felajzott idegekkel jött, ment és mindenképpen tudni akarta, mi lesz Jézus sorsa. Arra sem volt ideje, hogy higgadtan mérlegelje és felmérje a helyzetet. Ha erre képes lett volna, aligha merészkedik az ellenség főtáborának udvarába. Júdeában, különösen Jeruzsálemben azonnal észreveszik az idegent, a tájszólással beszélő „vidékit”, különösen a lenézett galileaiakat. Így keveredett bele Péter apostol egy olyan veszélyes helyzetbe, mely a legerősebb karakterek számára is kihívást jelent. Hideg, koratavaszi éjszaka volt. Az ácsorgó tömeg tüzet rakott. Oda kuporodott Péter is. A főpap udvarának egy rosszindulatú cselédlánya kikezdett vele: szemügyre vette, és jó hangosan kijelentette: „*Te is a názáreti Jézussal voltál*”. Péter megéreztette a vészhelyzetet: leleplezték! Tagadni próbálta, de a szolgáló annál hangosabban mondta a körülállóknak, hogy ő is Jézus követője. Minden úgy történt, ahogy Jézus néhány órával előbb, az utolsó vacsorán mondta. Valóban megszólalt a kakas, miközben esküdözve iparkodott letagadni Jézushoz tartozását. Amikor leghevesebben tiltakozott, újra kukorékolt a kakas. Ekkor jutott eszébe minden. Kitántorgott az udvarból, és keservesen sírt, úgy ahogy csak férfiak tudnak zokogni nagy fájdalmukban.

A drámának ezzel még nincs vége! Jézust közben kihallgatta Kaifás, majd Annás főpap; már elkezdődött megaláztatása, - már megkapta az első arcul ütést. Péter kétségbeesve újból a tömeg közé állt. Jézust épp akkor vezették át megkötözve, véresre verve a prétorium udvarán. Az elmélkedő lélek úgy sejtí, hogy ekkor Jézus tekintete néhány pillanatra találkozott Péterével. Nagy szüksége volt erre a nem vádló, nem kérdőre vonó, hanem irgalmas, gyógyító tekintetre, mely letörölte Péter arcáról a könnyeket. Ez volt az a pillanat, amikor Péter lelke legmélyéig megrendülve átélte gyengeségét, teremtmény-mivoltát...

És még mindig van folytatás. Ez már a feltámadás után történt. Jézus sokkal jobban belelát sebekkel teli lelkünkbe, mint ahogy azt mi gondolnánk. Egyik reggel ragyogó napsütésben tüzet rakott a parton, és a halászásból megérkező fáradt tanítványokat megkínálta reggelivel. Fiacskáimnak nevezi őket. Belelát mindegyik lelkébe. Különösen Péterébe, aki élete végéig égő sebként hordozta magában a szégyenletes tagadást.

Eljött az a pillanat, amikor Jézus négy szemközt akart Péterrel lenni. Ő tudja, hogy vannak sebek, melyekről nem lehet hallgatni, beszélni kell róluk; vagy legalább megadni erre a lehetőséget. Sebet gyógyítani csak tapintattal szabad. Az isteni orvos ezt teszi. Nem tépi le a kötést, hanem végtelen finomsággal kérdéssel fordult feléje: „*Simon, Jónás fia, jobban szeretsz ezeknél?*”

Pétért váratlanul érte a kérdés. És miután ezt egymásután háromszor tette fel a Mester, megértette, hogy így akarja kihúzni szívéből a legfájdalmasabb tövist. Még jobban megrendítette, hogy Jézus ezt a szeretet-vallomást összekötötte legnagyobb kincsének, az egyháznak átadásával. Mintegy cserében rábízta nyáját, övéit; mondván, ha ennyire szeretsz, akkor helyettem te légy a pásztor. Ebből következett arra, hogy változatlanul élvezheti Jézus bizalmát.

A Péter apostolról szóló fejezet rendkívül fontos több szempontból. Egyrészt látnunk kell, hogy még a kiválasztottakkal is mennyit foglalkozott Jézus, az orvos. Ne gondoljuk azt, hogy mindenben egészségesek vagyunk, mert mi már megtértünk, hívő Krisztus-követők vagyunk. Mekkora utat tett meg Simon, míg Péterré vált, és mennyi karaktergyengeségről, visszataszító, siralmas vétekről szól az ő Jézussal kötött barátsága. Jóllehet ő volt a Mester által kiválasztott főapostol.

Másrészt boncolgattuk a témánk miatt legfontosabb kérdést: milyen eszközökkel gyógyítja Jézus a vele szoros kapcsolatban álló barátait. És itt szögezzünk le néhány megszívlelendő elvet, illetve gyakorlatot.

Jézus azt a stílust és azt a kezelést, azt a „műtétet” alkalmazza, amire az illető sérültnek, vagy súlyos betegnek szüksége van. Olykor enyhe szóval, máskor kemény dorgálással, ismét máskor velőkéig ható élménnyel, váratlan fordulattal, csodával, nemegyszer a nélkülözhetetlen alázathoz szükséges körülmények kikényszerítésével.

Láthattuk, hogy mennyire másként gyógyítja Nikodémust, és mennyi tapintattal, ugyanakkor mekkora határozottsággal nyúl bele Péter karakterébe. Ez is bizonyítja, hogy az isteni orvos mindegyik betegét ismeri, Nikodémust éppúgy, mint Simon Pétert, most meg engem és téged.

Két férfi után két asszony következik: a samariai és Mária Magdolna

„Adj innom...”

Ez az elmélkedés több szempontból is figyelemre méltó. A nyugati egyházat ugyanis némileg jogosan bírálják azért, mert férfi-centrikus. Természetesen nem a nők pappá szentelésére gondolok, hanem arra, hogy a mérlegen a nemek vonalán nincs meg az az egyensúly, amit Jézus hozott a történelembe. Mintha nem tudnánk azt a letagadhatatlan tényt, hogy a Teremtő Isten tervezte és alkotta ezt a létezési formát, vagyis ember annyi, mint férfi és nő = férj és feleség egysége. Egyik a másik nélkül fél-ember. Megint utalok nyelvünk zsenialitására: fele-ség, vagyis fele ember. A férfi éppúgy.

A Teremtő koncepciója szerint, ha a férfi és a nő szeretetben megtalálják párjukat és egybe kelnek, azt az Isten is „egybeköti” (Mt 19,7). A házasságban a házastársak egy összetett személyiséget alkotnak, erkölcsi és jogi egységet, mely az emberi társadalom alapja, ős-sejtje. Ha tudnák az emberek, különösen a nők, hogy ezt az isteni tervet és szankciót ma már intézményesen egyedül a katolikus egyház védi és követi, akkor bizonyára nagyobb hálával beszélnének Jézusról és az egyházzal. Azért is választottam a samariai asszonyról szóló történetet, mert Jézus ezzel kapcsolatban is szót vált vele.

Függetlenül ettől, azért választottam ezt a beszélgetést, mert bizonyítja, hogy Jézus szemében a nő, az asszony lelke ugyanolyan értékű, mint a férfié. A legmélyebb misztériumokat is megosztja vele. A keretet ismerjük: a fél-pogány, lenézett Samaria egyik városában, Szikarban, Jákob kútjánál Jézus szóba elegyedik egy asszonnyal, aki korszájába vizet merít, hogy hazavigye. Naponta teszi ezt. Hozzá tartozik asszonyi feladataihoz. Most azonban valami szokatlan történt vele. Egy szomjas férfi kért tőle inni. A férfi maga Jézus volt (Jn 4,1–42).

Tekintsünk el most a személyektől, és csak magát a lényegét elemezzük. Épp azt, amit bevezetőként írtam. Az ószövetségi zsidóság a nőt nem tartotta egyenértékűnek a férfival. Jézus ezen is változtatni akart. Nem törődött azzal, hogy viselkedésén megütköznek. János evangélista kétszer is említi, hogy mind az asszony, mind a tanítványok csodálkoztak, hogy Jézus nővel, még hozzá zsidó létére samariai asszonnyal szóba áll.

Rátérve a lényegre, a férfi és nő egymásra utaltságára. Az a Jézus, aki nem szorul rá senkire és semmire, most az asszony megtérítése miatt úgy tesz, mint aki rászorul egy pohár friss vízre. Ez a jelképes cselekedete azonban alkalmat ad arra, hogy a többi férfi nevében rámutassak a Teremtőtől belénk oltott hiányérzetre, ami velünk született ősi ösztön, Isten ajándéka, minden szerelemnek, minden házasságnak és új életnek indító energiája. Azért is hozom ezt szóba, mert teljesen világos, hogy Jézus várhatott volna és nem nőtől, hanem az apostoloktól, férfiaktól kérhetett volna vizet. Ez szándékolt, hogy úgy mondjam „kisarkított”, előre meggondolt választás volt. Jézus ezzel a férfi és nő Istentől akart és megáldott segítségnyújtását akarta illusztrálni. Az „adj innom” tehát nem csupán sablonos mondat volt, hanem jelzés, hogy „asszony, te tudsz adni valamit, ami nekem hiányzik”.

De néhány pillanat elteltével világossá válik, hogy ez megfordítva, különösen Jézus küldetése miatt az asszonyra még teljesebben igaz. A férfi, jelen esetben maga. A Férfi, vagyis Jézus (minden férfi példaképe) az asszonynak olyat mond és ígér, amire lelke, egész emberi, női egzisztenciája szomjazik. A Jákob kútjából merített friss, kristálytisza víz fizikai szükségletünk ugyan, de ettől a lelkünk még szomjas marad, sőt szomjan halunk, ha nem ihatunk az élő vizek forrásából, Isten Igéjéből.

Azzal, hogy Jézus hirtelen fordulattal azt mondja az asszonynak, hogy „*hívd ide férjedet*”, észrevétlenül a házasság szentségére akarja terelni a szót. Mert éppen ennek a szentségnek kegyelmi töltete biztosítja, hogy a férfi és a nő az Élővíz kiapadhatatlan forrásából tudjon meríteni.

A történet teljesen ránk szabott, hiszen halljuk, hogy az a férfi, akivel most él, nem férje. Jézus belelát az asszony életének egész drámájába, és mondja is a leleplező valóságot: „*helyesen mondd. Őt férjed volt, s akid most van, az nem férjed*”.

Sok elgondolkoztató dolog van ebben a találkozásban. A farizeusokat oly keményen bíráló Jézus ennél az asszonynál, akár mint más asszonyok esetében is, végtelenül szelíd és megértő. Az ember azt gondolná, hogy az öt férfit cserélő és most ún. „vadházasságban” élő asszonyt néhány kemény mondattal vagy legalább szóval elítéli. Ehelyett megdicséri, hogy őszinte vallomást tett életéről. Elvégre hallgathatott is volna. Az pedig még elgondolkoztatóbb, hogy beavatja a legmélyebb teológiába, abba a misztikába, melyet a legnagyobb szentek, a mi Prohászánk is átélt, és leírt az Élő vizek forrásában. Sőt felfedte előtte megváltói létét.

Ez az asszony ismerte a szerelmet, tapasztalta, hogy milyenek a férfiak. Hogy nem volt könnyű a sorsa, sőt alighanem sok sebből vérzett, saját vallomásából tudjuk kikövetkeztetni. Életében Jézus az első férfi, akire fel tud nézni, aki csak egy pohár vizet kért tőle, és oly sok kincsel halmozta el, hogy a leggazdagabb asszonynak érezte magát.

Jézus mestere a gyógyításnak. Ezt láthatjuk ebben az esetben is. Ismeri a nő természet-adta talentumát, modern kifejezéssel élve: kommunikáció-készségét. Szeretnek beszélni, hírt terjeszteni. Ez nélkülözhetetlen az evangélium, az isteni örömhír továbbadásában. Pál apostol rövid, tömör megfogalmazásában: hogy terjedjen a hit, ha nincs, aki hirdesse!? Jézus ennek az asszonynak közreműködésével alapjaiban változtatja meg a feloldhatatlannak mondott ellenségeskedést Szamariával. Nemcsak az asszony lelkét gyógyítja meg, de a városét is. És nemcsak nőket, de férfiak százait vezeti vissza Istenhez. Ezzel Jézus rámutat a női lélek legmélyebb értékére: az Istenhez vezetés, vonzás készségére és művészetére. Sok férfi és igen sok gyermek a feleségeknek, édesanyáknak köszönhetik hitüket, emberi, erkölcsi felemelkedésüket. Lényegét tekintve apostoli feladatot bíz rájuk. Ez pedig igen nagy megtiszteltetés. Nélkülözhetetlen a férj, az édesapa családot szolgáló, őrző és fenntartó energiája, de az otthon fészek-melegét az asszonyok adják. Bizonyára azért, mert karizmaként a Teremtő Isten ezzel ajándékozta meg őket. Az asszonyok nemcsak tudnak szeretni, de gyakorolják is a páli himnuszt szinte szóról szóra, betűről betűre.

Ha az Úr Jézus is, csak akkor bízta rá Péterre az egyházat, legföltettebb kincsét, miután letette előtte az esküt, hogy mindenek felett szereti őt, úgy férjét és gyermekeit is ezzel a feltétellel bízta rá a nőre az Isten. A magyar egyházi esküvő szertartásánál ezt az esküt keresztre tett ujjakkal mondják el a házastársak, miután megvallják Isten előtt, hogy szeretik egymást.

Íme az „adj innom” kérés történetéből mily sok mindent tanulhatunk. Az Úr Jézus ezen a téren sem személyválogató. Nemcsak férfi, pápa, püspök, pap található a teológusok, sőt az egyházdoktorok között, hanem nők is. Katalinok – az alexandriai éppúgy, mint a sienai; a Terézek – az avilai éppúgy, mint a lisieux-i, vagy Edith Stein. És hány számtalan asszonyt sorolhatunk fel, akik pogány vagy hitetlen férjüket, gyermeküket imájukkal és szenvedéseikkel térítették meg. Ők az isteni orvos legközvetlenebb munkatársai. Magunk is meggyőződhetünk arról, hogy a magyar templomba járó hívek háromnegyed része nő, feleség, anya, nagymama. Apostolok ők, akik legnagyobb tisztelői Szűz Máriának, Jézus anyjának, az apostolok királynőjének.

„Asszony, miért sírsz?”

Mária Magdolna neve sokszor előfordul az evangéliumban. Jézus édesanyja után ő a leghűségesebb tanítványok egyike a nők között. Leghűségesebb és leghálásabb.

Hálájának okát is tudjuk... „Ő az, akiből Jézus hét ördögöt űzött ki” (Mk 16,9; Lk 8,2). Életének erről a szakaszáról semmit sem tudunk. Lukács, az orvos, azok között sorolja fel a nevét, „akiket Jézus „gonoszlelektől és betegségekből gyógyított meg”. Bizonyára ezért kapta a legősibb idők óta a bűnbánó jelzőt. Még annyit tudunk nevével kapcsolatban, hogy a Magdolna arra a helységekre vonatkozik, ahonnan származott, vagyis a Genezáreti tó közelében fekvő Magdala helységből. Jézus is, mások is csak Máriának hívták.

Itt említem meg, hogy a meditációk, szentbeszéddek, de maga a liturgia is különös előszeretettel vele hozza kapcsolatba azokat az asszony-történeteket, melyek megtérésekről szólnak. Egyiknél sem szerepel kimondottan Mária neve, de annyira rá illik mindegyik és oly meghatározó, hogy lényegét tekintve Mária Magdolna karakterével nagyon is összeegyeztethetőek. Én ebben a lelkigyakorlatban azért is követhetem ezt, mert célom nem az, hogy beszámoljak egy vagy két nő evangéliumi történetéről, hanem az, hogy felhívjam a figyelmet, mi a helye a nőnek Jézus értékítéletében, és ezáltal jézusivá formáljuk saját életszemléletünket. Olvasóimat, hallgatóimat tehát arra kérem, hogy a most következő gondolatokat ennek figyelembevételével fogadják. Tehát nemcsak a magdalai Máriáról szól ez a meditáció, hanem A nőről, ahogy az Úr Jézus azt az evangéliumban tudunkra adja.

A nő, akiből Jézus hét ördögöt űzött ki. Szándékosan ragaszkodom a történet egészéhez, hogy lássuk, hogyan gyógyít Jézus egy sátán fogságában élő nőt.

Nem kell „erkölcs-csösznek” lenni ahhoz, hogy rögzítsünk egy tényt: nemcsak a férfit, de a nőt is gyakran megkísérti a sátán, és bűnöket, nagy bűnöket tud elkövetni. De túl ezen, magával tud rántani másokat, különösen férfiakat.

Nagyon leegyszerűsítünk a kérdést, ha csupán a szexualitással kapcsolatos témákra gondolnánk. A nő, akár csak a férfi, minden bűn elkövetésére képes. A legkegyetlenebbek egyike Herodiás királyné nevéhez fűződik, aki nemcsak kivégeztette Keresztelő Jánost, hanem azt követelte férjétől, a királytól, hogy a legyilkolt próféta fejét tálon vigyék eléje (Mt 14,1–12). Ez a történet azért is elgondolkasztó, mert jelzi, hogy milyen óriási hatással van a nő a férfira. Az asszony lányának táncával kezdődik a rémtörténet és a két nő által sarokba szorított férfi bukásával fejeződik be, hiszen elérték céljukat: Keresztelő János fejét megkapták a tálon.

De semmiképp sem az a cél, hogy most egy bűnlajstromot állítsak össze, mely egyoldalúan csak a nők bűneit tartalmazza. Épp ellenkezőleg! A cél az, hogy próbáljuk ellesni, hogyan gyógyítja meg Jézus a bűnök elkövetőinek vérző sebeit. Mert egyetlen orvos, akár a leghíresebb nőgyógyász sem ismeri a nők, az asszonyok sebeit úgy, mint Jézus.

Ismeri testi betegségeiket. Meggyógyítja Jairus tizenkét éves leányát, megszólítva őt: „*Talita kum*”; Péter anyósát, akit magas láz gyötör; a tizennyolc éve görbe háttal élő idős asszonyt, a leghíresebb, de tehetetlen orvosok után Jézus gyógyítja meg a tizenkét éves vérzésben szenvedő nőt...

Ismeri lelküket. Élete első csodáját a szerelmesekért tette a kánai lakodalomban. Ismeri odaadó szeretetüket. Példaként említi az édesanyákat, akik vajúdasuk gyötrelmeit elfelejtik örömlükben, hogy új életet hoztak a világra. Ismeri betániai Márta szorgoskodását, nővéreinek, Máriának örök igazságokra szomjas lelkét. Együtt érez a fiát temető síró édesanyával, a naimi özvegyvel és feltámasztva visszaadja neki egyetlen kincsét.

Nemcsak eltúrta, hanem magához is hívta a nők egy-egy csoportját. Lukács evangélista az egyetlen, aki megemlíti, hogy apostoli útjai során nemcsak a tanítványok szűk csoportja, hanem asszonyok is voltak kíséretében. „*Vele volt a tizenkettő és néhány asszony, akiket gonoszlelektől és betegségekből gyógyított meg: Mária, melléknevén Magdolna, akiből hét*

ördög ment ki, Johanna, Kuzának, Heródes intézőjének felesége, Zsuzsanna és sokan mások, akik vagyonukból gondoskodtak róla” (Lk 8,1–3).

Bár nem igazolható, mégis a bűnbánó Mária Magdolnával azonosítják azt az asszonyt, akinek szeretete megbotránkozta Simon farizeust. A szigorú, kirekesztő farizeusi lelkület a közéletben, a férfiak társaságában nem tűrte a nők jelenlétét, de különösen nem a bűnös nőké. Simon farizeus azok közé tartozott, akik kételkedve figyelték Jézus minden tettét. Ő nem Nikodémus típus, aki a tettek miatt jutott arra a meggyőződésre, hogy a názáreti mesternek különleges hivatása, messiási küldetése van. Simon, a többiekkel együtt rosszakarattal figyelte Jézus ún törvényszegéseit: nem tartotta tiszteletben a szombatot; Jahvét atyjának nevezte; nem fizetett adót; feloldozta a bűnöket, pedig azt egyedül az Isten teheti meg, érintkezett a leprásokkal stb. Éppen ezért eleinte csak gyanakodva néztek rá, később feljelentették, és elhatározták, hogy megölik.

Ezek egyike hívta vendégségbe Jézust, aki szándékosan vállalta a látogatást, és azt, hogy Simon az első perctől megalázza őt (Lk.7,36–50). Tudniillik épp a farizeusok követelték a vendéglátás szabályainak is a pontos megtartását: vizet kellett önteni és olajjal megkenni a vendég lábát, és baráti csókot adni. Simon egyikkel sem fejezte ki örömét, és ezzel sértő módon viselkedett Jézussal. És ezt többen látták, mert másokat is meghívott a lakomára. Így lesz még érthetőbb mindaz, amiről ezután számol be az evangélista.

Kéretlenül bejött Simon házába a város egy bűnös asszonya, mert megtudta, hogy Jézus ebéden van nála. Váratlan fordulatok követik egymást. Az asszony leborult Jézus lábához és a magával hozott alabástrom edényből lábára öntötte a drága illatos olajat (talán egy régi hódolójától kapta ajándékba?). Már sírva lépett be a szobába, de most a Mester lába fölé hajolva pataként folytak könnyei. Oly annyira, hogy hosszú hajával kezdte törölgetni, és csókolni.

Víz, olaj, csók. Ez volt az előírás a vendég fogadásánál. Amit szándékosan nem adott meg a ház ura Jézusnak, azt sokszorosan megadta a bűnös asszony. Minden bizonnyal már előbb felkereste őt, és beszélt vele. A drámai jelenetből világosan következik, hogy mindent elmondott életéből, és Jézus megbocsátotta bűneit. Bűnbánó lelkéből most kitört a végtelen hála.

Lélegzetelállító csend uralta a házat. Mindenki érezte, hogy nincs vége a lakomának. Simonra tekintett mindenki, és Jézusra, aki beelátott mindannyiuk lelkébe. A jelenlévők meg voltak győződve, hogy most végkép beigazolódott, Jézus nem lehet Izrael igaz prófétája, hiszen megengedte, hogy ez a rosszhírű asszony ilyen nyíltan kifejezze érzelmeit Jézusnak. Ezzel ugyanis botrányt okozott a ház urának, Simonnak is.

Ismerjük a történetet, a gordiuszi csomó jézusi elvágását. *„Mond, Simon, melyik adós fogja jobban szeretni a hitelezőt? Az, akinek ötszáz dénárt engedett el, vagy az, akinek ötvenet... Úgy gondolom, mondta Simon, az, akinek többet engedett el”.*

Az összehasonlítás sem maradt el: Ez a bűnös, de megtért asszony mindazt megtette velem, amit te, Simon tudatosan megvontál tőlem. *„Azért azt mondom neked: Bocsánatot nyert sok bűne, mert nagyon szeretett... Majd ismét az asszonyhoz fordult: Hited megszabadított téged, menj békével”.*

Ebben a példatörténetben mindent megtalálunk ahhoz, hogy megértsük: hogyan tekint Jézus a nőkre, hogyan gyógyítja meg őket, mit értékel bennük.

Végül most Mária Magdolna történetének írásban is rögzített eseményeit foglalom össze, megcsodálva Jézus gyógyító módszerét.

Tudjuk, hogy Nagypénteken az apostolok közül egyedül János maradt a Kálvárián, és a húsvétról is ő számol be legpontosabban. Azért hiteles az ő beszámolója, mert azt írta le, amit szemével látott.

A hét ördögtől megszállott magdalai Máriát Jézus gyógyította meg. Ettől kezdve minden alkalmat megragadott, hogy láthassa, hallhassa. Figyelemmel kísérte életét, kapcsolatban állt

Jézus édesanyjával, az apostolokkal. A legelső között volt, aki tudott letartóztatásáról. Jelen volt a kereszttúton, és a hagyomány szerint a keresz közelében állva látta a keresztre feszített Jézus haláltusáját. Arról külön megemlékezik az evangélium, hogy amikor levették Jézus holttestét a keresztről, és egy sziklasírba helyezték, Mária Magdolna megfigyelte, hogy hova temették el (Mk 15,47). Közben besötétedett, de ő nem ment haza. Egy másik asszonnyal leült a sírral szemben (Mt 27,61). Ezt azért jó rögzíteni, hogy megértsük a húsvét hajnali látogatását a temetőben: pontosan tudta, hova kell mennie. Máskülönben nem tudta volna, mert Arimateai József egy új sziklasírba helyezte Jézus holttestét, melybe még senkit sem temettek.

Másnap hajnalok hajnalán útnak indult, hogy legalább utólag megadhassa Jézusnak a szokásos halotti szertartást, a keneteket, a gyolcsleplet, de mindenekelőtt a siratást. Mennie kellett, mert nem bírta magába fojtani észbontó fájalmát. Sírását sem tudta leállítani. Kétségbeesése fokozódott, amikor látta, hogy a nagy kő el van hengerítve, és a sír üres. Meg volt győződve, hogy Jézus holttestét elvitték...

Amikor nagyon sírunk, nem látunk jól, fátyol borítja szemünket, mint az ablaküvegre hulló záporosó. Ez volt az oka annak, hogy kertésznek nézte azt a férfit, aki nem messze állt tőle. Néhány percre volt szükség, hogy ráébredjen a valóságra. De az a néhány perc a feltámadás első tanújává avatta Mária Magdolnát.

Közben tanúi lehetünk egy ritka, de mindig hatásos gyógymódnak, a hang effektus misztikájának. Mária szeme ugyan a kertészt látta, de ahogy nevét kiejtette, az a hang már Jézusé volt. *„Asszony, miért sírsz? Kit keresel? Abban a hiszemben, hogy a kertésznek válaszol, ezt mondta: „Uram, ha te vitted el, mondd meg, hogy magammal vihessem. Erre Jézus nevéén szólította: „Mária”* Ezzel a szeretettel és ezzel a hangszínnel soha senki, egyetlen férfi sem ejtette ki a nevét. Mint villám vágott a lelkébe a felismerés, és az, hogy mindezt előre megmondta: *„Harmadnapra feltámad”*

A felismerést parancs követte: Menj most testvéreimhez, és mondj el nekik mindent: *„Vidd hírül nekik”*. Így lett Mária Magdolna a feltámadás első apostola.

A nők, tehát a lányok, asszonyok alkotják az emberiség felét. Nem mi akartuk ezt így, és nem mi, hanem a Teremtő Isten alkotta az embert férfivá és nővé. Ő akarta, hogy így, ebben a létformában éljen az ember.

Ha azt akarjuk, hogy emberhez méltó, vagyis értékeket tisztelő társadalom jöjjön létre, ezt az evangéliumi, vagyis jézusi szemléletet kell követnünk és megvalósítanunk. A teremtés, a megváltás, az örökélet mérlegén azonos értékű és fajsúlyú mind a férfi, mind a nő. Hívatásuk, küldetésük „szereposztásuk” kiegészítik egymást, és nélkülözhetetlen mindegyik. Szent Pál merész párhuzama nélkül nem lehet ezt a témát a maga helyére tenni: *„Úgy szeresse a férfi a feleségét, ahogy Jézus szerette az egyházat, és feláldozta magát érte... Az élet igéje által tisztára mosva megszentelte. Ragyogó tisztává akarta tenni az egyházat, amelyen sem szeplő, sem ránc, sem egyéb efféle nincsen, hanem szent és szeplőtelen. Aki feleségét szereti, önmagát szereti. Hiszen saját testét senki sem gyűlöli, hanem táplálja és gondozza, akár csak Krisztus az Egyházat. Nagy ez a titok”* (Ef 5,21–33).

A keresztény filozófiának, vagyis Jézus Krisztus evangéliumának ez az életszemlélete, és épp ez benne az örömhír. Ezt egyedül Jézus Krisztusnak köszönhetjük.

Az evangélium szelleméből sarjadt ki az egészséges nőtisztelet, mely áthatotta a nyugati kultúrát, művészetet, irodalmat, az egész életet. Világirodalmi szinten is ritkaság számba megy *Reményik Sándor* költészete, melyet épp ez a nőtisztelet hat át. Olyan versei vannak, melyekben a nő örök értékeit emeli a magasba függetlenül a jogos és szokásos szerelmi láztól és erotikától. Néhány idézetet beemelek elmélkedésünkbe, mert mostani életünkben nagyon

aktuális „*A nő! Igaz: ő a nagyban a kicsinyesség, S mégis méltó reá, hogy a nagyban, mint nagyot megkeressék. De ne csak ott ahol eddigél... Mert ott van ő a vágyban és a vérben, De minden magasban és minden mélyben*” (*Cherchez la femme*). Istenarc című verse a lényegre tapint rá: minden emberben, férfiban, nőben az Isten arca van elrejtve. Az élet értelme abból áll, hogy ezt az istenarcot felszínre hozzuk. De egyedül ez szinte lehetetlen. E nagy műben a férfi a nőnek, a nő a férfinak nélkülözhetetlen segítője lehet. A házasság szentsége ezt van hivatva biztosítani.

Befejezés

„Akarom, gyógyulj meg” a címe ennek a lelkigyakorlatnak. Az előzőnek folytatása.¹ Mert bármennyire igaz, hogy mindannyian ki vagyunk téve a sátán kísértéseinek, és vírusával megfertőz mindent, de az még nagyobb igazság, hogy nem a sátané az utolsó szó, hanem Istené. Lelkigyakorlatunk ezt kívánta bemutatni. Az isteni orvos mindenkit meg akar és meg tud gyógyítani. Legyen az rablógyilkos, farizeus, miniszter felesége vagy hét ördögtől megszállott nő, vagy tizenkét éves ártatlan kisleány. De ami számomra a legmegrendítőbb, minket, apostolokat, papokat is, ha tényleg szeretjük őt.

A betegek, testi, lelki sérültek gyógyítása Jézus megváltói küldetésének szerves része. Ezt az idők végezetéig gyakorolni akarja. Vigyük magunkkal az evangéliumnak azt a leírását, mely a tizenkét apostol kiválasztásáról szól. Az Úr felment egy hegyre egyedül, hogy Mennyei Atyjával töltsen az éjszakát, és vele beszélt meg, hogy kiket válasszon ki. Másnap e névsor birtokában kijelölte, és egyenként megnevezte őket. Ezt ismerjük, de nem figyeltünk eléggé arra, ami ezután következett. Lukács így számol be erről: *„Azután lement velük, és egy sík mezőn megállt. Ott nagy csoport tanítvány sereglett köréje, és hatalmas tömeg vette körül Júdeából, Jeruzsálemből, Tirusz és Sidon tengermellékéről. Ezek azért gyűltek össze, hogy hallgassák őt, és gyógyulást nyerjenek betegségeikből. Meggyógyultak azok is, akiket tisztátalan lelkek gyötörtek. Az egész tömeg érinteni akarta őt, mert erő áradt ki belőle, és mindenkit meggyógyított”* (Lk 6,12–19).

Ebben az evangéliumi szakaszban mindent megtalálhatunk, ami miatt ezt a lelkigyakorlatot végeztük. És amint akkor az apostolok megértették, hogy mit vár tőlük Jézus Krisztus, nekünk is ugyanezzel a hivatástudattal kell apostolkodnunk. Vagyis nem elegendő hinni Istenben, az sem elég, ha vasárnaponként templomba járunk. Észre kell vennünk, hogy népünk, családjaink tagjai súlyos ragályos betegségben szenvednek, sátáni vírus fertőzöttjei. Az Úr Jézus ránk bízta gyógyításukat.

Amen

---

¹ Lásd Barlay Ö. Szabolcs: *Lelkigyakorlat egy sátáni vírus ellen* című írást (www.ppek.hu/k700.htm).